

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Thesavrvs Sacrorvm Ritvvm, Sev Commentaria In Rvbricas Missalis, Et Breviarii Romani.

In quibus origo cuiusque Ritus, causae historicae, vel mysticae, ex maiorum ingenio, Theoria, Praxis, obligatio, & exquisitus vsus, additis opportune Decretis omnibus S. Rituum Congreg. quàm breuissimè explicantur.

Gavanti, Bartolommeo

Venetiis, 1647

De Hymno: Te Deum. 19.

urn:nbn:de:hbz:466:1-9521

tyres, Confessores, Virgines, ita vt vnaqueque Classis recolatur cum propria Antiphona, Versu, & Oratione, in qua ij nominentur, quorum Tituli sunt Beneficiorum; vel de maiorum licentia formetur Antiphona cum suo Versu, & Oratione, quæ conueniat omnibus; non exprimendo Titulos Martyrij, seu Virginitatis, & eiusmodi, ne fiat mendacium in Oratione. Habes exempla in Breuiario, in Festo SS. Nazarij, & Celsi, &c. in quorum Oratione non dicitur, *Martyrum*, quia Innocentius, de quo ibidem, non fuit martyr; & in Festo SS. Alexandri, Euentij, Theoduli, & Iuuenalis idem fit; quia non fuit martyr Iuuenalis.

12 Atque omissio hæc multarum commemorationum, facillè lethalis erit, & sufficiens ad grauem materiam peccati mortalis constituendam, vt in simili probat Sanchez in *oper. mor. lib. 1. cap. 5. n. 16.* immo & ad ratam restitutionis fructuū faciendæ teneri Beneficiarium in hoc casu, expressè docet Bonac. *disp. 1. quest. 1. punct. 4. nu. 28.* sed rigorosa nimis est hæc doctrina.

13 Regulares autem debent facere commemorationem de eo Titulari, cuius Ecclesiæ sunt adscripti, & quamdiu sunt adscripti, etiam extra Chorum, eadem enim est ratio, ac in beneficiato; cum vterq; alatur Ecclesiæ propriæ emolumentis.

14 Quid agendum erit in officio Vigiliæ Patroni, seu Titularis Ecclesiæ, qui Vigiliam habet in Breuiario? An in Laudibus cum alijs Suffragijs facienda erit de more commemoratio Patroni, seu Titularis? omittendam puto in hoc casu, sumpto argumento à simili, allato supra n. 3. de officio Sanctæ Mariæ, quod excludit communem hanc commemorationem de eadem; ne scilicet de eodem bis fiat in eadem parte officij. eadem ratio militat in Semiduplici Festo Inventionis, Translationis, & similium illius, qui Patronus est loci, seu Titularis Ecclesiæ.

15 Cedunt hæc communes commemorationes commemorationi Festi Simpli-

cis eodæ die occurrentis; quia Festi commemoratio priuilegiata est titulo festiuo supra communem aliorum commemorationem; ideoque communes dicte fuerunt, vt cedant priorem locum festiuis.

16 Fiunt igitur ad recolenda Sanctorum merita, & ad impetrandum sepius eorum patrocinium. Duran. *libro 6. capit. 60.*

17 Omittuntur autem initio Aduentus, ex Microl. *loco citato* vt in Aduentu Principis cedant Serui, Durand. *lib. 6. c. 2.* Item tempore Passionis, vt vni Christo Crucifixo vacemus, Idem *lib. 6. cap. 60.* & vsque ad Octauam Pentecostis, *ibidem.* tum in Duplicibus; & infra Octauas, ea ratione, qua in Festis maioribus excludimus Sanctorum commemoraciones, ad maiorem, tum temporis Paschalis, tum Festorum celebritatem. Item in Dominicis priuilegiatis, in quibus die de Octaua occurrente fit tantum commemoratio; ex Ruiz in *suo Ceremonial. Rom.* ratione Octauæ.

18 Pius Quintus mutauit Antiphonam pro Suffragio Beatæ Virginis in pleniorum, quæ est Sancti Augustini, sermone 18. de Sanctis: nimirum: *Sancta Maria succurre miseris, &c.*

De Hymno. Te Deum.

Cap. XIX.

1 Hymnus: *Te Deum*: à SS. Ambrosio, & Augustino cõpositus fuisse dicitur, quando S. Augustinus baptizatus fuit Anno 388. vt scribit S. Dacius Episcop. Mediolanen. *libro primo capit. 10. Chronici*; quod tamen Chronicum non est Dacianum, si eruditionibus est credendum Mediolanensibus; qui etiam melius cõsent, totum Hymnum vni Ambrosio deberi cum, ille Dialogismo careat, in Breuiario M. S. Collegij Aniciani de Vrbe antiquissimo legi pro titulo: *Hymnus S. Abundij*: de quo peritiores consului, qui tamen adhuc ignorant, qui ille possit esse. Gelasius autem decantari decreuit, ex Benzon. in *Magnific. lib. 1.*

cap.

6.19. & S. Bened. in Regula cantari iussit post tertium Nocturnum, quo significantem tempus gratiæ, quasi Christum hoc tempore Inuenerimus, exclamamus: *Te Deum laudamus*, ut meditatur Hugo lib. 2. de offic. cap. 9.

2 Dicebatur Romæ in Festis Pontificum tantum, tempore Amal. ut ipse scribit in prologo de Ordine Antiph. In Dominicis, & Festis nouem lectionum, ait Micrologus c. 46.

3 Non in profestis dicendum est, ait Innoc. III. de Celeb. Miss. cap. Consilium, quod explicat Radul. proposit. 13. etiam de Festis Simplicibus & propositione 16. probat, quod non deberet dici, neque etiam tempore Paschali, neque infra Octauas, ex quo infero, tunc temporis etiã in his diebus fuisse usurpatum in officio, contra sententiam Radulphi, non benesentientis de hoc ritu.

4 A Septuagesima ad Pascha non dicitur, Microl. cap. 47. neque in Aduentu, Idem cap. 30. cum Gemma lib. 3. cap. 1.

5 An verò sit finis Matutini, vel initium Laudum, disputauimus supra, Sect. 4. cap. 2. nu. 3. pag. 42.

6 Plenus est lætitiæ, & ideo in prædictis, cantatur, aut omittitur; quo dicto, inquit Rubrica, de hoc Hymno, nu. 4. statim inchoantur Laudes. nostra enim consuetudo humanæ infirmitati parcens, & labori, officio nocturno laudes matutinas continuat, & Oratione vna duo concludit officia, Hugo Victor. lib. 2. cap. 9. excepta nocte Natalis Domini, ut ibi dicemus.

7 Festum Innocentium non admittit hunc Hymnum, nisi in die Octaua, cuius causam dabimus in Sectione sequenti. cap. 6. nu. 3.

8 Versus, *Sanctus, Sanctus, &c.* videtur esse vnus, & ab vna parte Chori totus dicendus: sed quia primæ litteræ, S. imprimuntur colore rubro, videntur alternatim ea verba cantanda, & ideo standum erit consuetudini locorum.

De Symbolo S. Athanasij.
Cap. XX.

1 **S**ymbolum quid significet, diximus supra cap. 3. pag. 51. S. Athanasius, dum esset Romæ, scripsit Latine Symbolum, de quo hic loquimur, & recitauit coram Pontifice, & ei assistentibus, Anno 340. ut scribit Baronius, & est illud idem, non mutatum, legique solitum in Ecclesia, ante annos nongentos sexaginta. Vide Annales ad annum prædictum.

2 De vsu eiusdem Symboli ad Primam, Hugo meminit lib. 2. de offic. cap. 1. his verbis: His addidit fidelium deuotio: *Quicumque vult saluus esse*; ut articulorum fidei, qui sunt necessarij ad salutem, nulla diei hora obliuiscamur. Idem in Spec. cap. 3. ait: His adiungimus expositionem Catholicæ fidei, ex eo, quod hæc est victoria, quæ vincit mundum, fides nostra; & clypeus inexpugnabilis contra antiquum hostem. Vide, quæ diximus supra Sect. 4. capitulo 3. nu. 6. pag. 66.

3 Non dicitur in Dominicis infra Octauam Natiuitatis Domini, Epiphaniæ, Ascensionis, & Corporis Christi nec in Dominicis Paschatis, & Pætecostis; quia harum officia non sunt propriè Dominicalia; neque in alijs Dominicis eadem de causa dicitur, in quibus fit de Festo Duplici. Gemma lib. 3. c. 128. notat, ideo non dici in Paschate, quia in futura vita, quæ in Paschate denotatur, totum habetur, quod nunc creditur, quare simili ratione, ac si mysteria ipsa in Natali Domini, Epiphaniæ, Ascensione, Festo Corporis Christi, & Pentecoste, oculis ceruamus, abstinemus à Symbolo S. Athanasij.

4 In Dominica, seu Festo Sanctissimæ Trinitatis dicitur, quia Symbolum de Trinitate doctrinam continet; non tamè quotidie dicendum est, vbi celebratur Octaua Sanctissimæ Trinitatis, quia Dominicæ assignatū videtur, quare & in die Octaua dicendum erit, quod alijs non

F

dice